

Vereniging Stad en Lande van Schouwen-Duiveland

**Monumentenzorg,
een keten of losse schakels?**

Vereniging Stad en Lande van Schouwen-Duiveland

Even voorstellen:

Wie ben ik en wat heb ik eerder gedaan?

1970 - 1977 Provincie Zeeland

1977 - 1997 Provincie Zeeland

1997 – 2014 Rijksdienst Cultureel Erfgoed

2015 - heden Monumentenadviesbureau

HET SPEELVELD VAN DE MONUMENTENZORG

Hoe ziet het 'speelveld' eruit?

Welke partijen zijn er op het speelveld actief?

Overheden

Organisaties

Marktpartijen

Eigenaren

Overheden • Rijk • Provincies (IPO) • Gemeenten (VNG/FGM)	Organisaties (voorbeelden) • Restauratiefonds • Federatie Instandhouding Monumenten (FIM) • Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM) • Provinciale Monumentenwachten • Onderwijsinstellingen
Marktpartijen • Architecten • Aannemers • Specialistische bedrijven • Adviesbureaus	Eigenaren (voorbeelden) • Professionele Organisaties Monumentenbehoud (POM's) • Nationale Monumentenorganisatie (NMO/Stichting Monumentenbezit) • Stadsherstelorganisaties / Hendrick de Keyser • Particuliere eigenaren • Organisaties en bedrijven • Overheden (Rijk, provincies en gemeenten)

TAAKVERDELING OVERHEDEN (1)

1. Rijk:

- Stelselverantwoordelijk (Erfgoedwet en Omgevingswet)
- Aanwijzing rijksmonumenten/beheer Monumentenregister
- Subsidiëring instandhouding monumenten (subsidieregelingen)
- Adviseur activiteit monumenten Omgevingsvergunningen
- Kennisinstituut (RCE-Amersfoort)
- Landelijke programma's (voorbeeld Toekomst Religieus Erfgoed)

2. Provincies:

- Adviseur Omgevingsvergunningen (buiten bebouwde kom)
- Subsidiëring restauraties van rijksmonumenten
- Eigenaar provinciaal depot bodemvondsten (archeologie)
- Autonoom beleid (steunpunten, monumentenwacht, immaterieel erfgoed)

OVERHEDEN (2)

3. Gemeenten:

Wettelijke taken:

- Bevoegd gezag Omgevingsvergunningen (Omgevingswet)
- Verordening waarin adviescommissie is geregeld
- Toezicht en handhaving (monumenten)vergunningen
- Toezicht op instandhoudingsplicht eigenaren rijksmonumenten
- Loket voor eigenaren van rijksmonumenten
- Vaststellen omgevingsvisie en omgevingsplan

Autonome taken:

- Zelfstandig beleid (bijvoorbeeld visie op erfgoed, gemeentelijke monumenten, subsidieverordening etc.)

Organisaties

Landelijk:

- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) www.cultureelerfgoed.nl
- Nationaal Restauratiefonds (NRF, huisbankier monumentenzorg)
- Federatie Instandhouding Monumenten (FIM) www.fimnederland.nl
- Nederland Monumentenland www.nederlandmonumentenland.nl
- Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumenten (ERM) www.stichtingerm.nl
- Nationaal Centrum Erfgoedopleidingen (NCE) www.erfgoedopleidingen.nl
- Erfgoedacademie www.erfgoedacademie.nl

Marktpartijen in de monumentenzorg

- Architecten (VAWR) www.vawr.nl
- Aannemers (Vakgroep Restauratie) www.vakgroeprestauratie.nl
- Specialistische bedrijven (GA-platform) www.ga-platformrestauratie.nl
- Adviesbureaus

- Stichting Erkende Restauratiekwaliteit monumentenzorg (ERM) www.stichtingerm.nl
 - Beoordelingsrichtlijnen
 - Uitvoeringsrichtlijnen
 - Platform monumententoezicht

WETTELIJKE TAKEN GEMEENTEN

- Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)
- Handhaving instandhoudingsplicht eigenaren rijksmonumenten
- Erfgoedverordening t.b.v. instellen adviescommissie (met kennis van erfgoed)
- Borging beschermde gezichten in omgevingsplannen
- Loketfunctie (actief/passief)
- Vaststellen omgevingsvisie en omgevingsplan (Omgevingswet)

AUTONOME TAKEN GEMEENTEN

- Vaststellen gemeentelijk beleid
- Aanwijzing gemeentelijke monumenten
- Subsidieverordening rijks en/of gemeentelijke monumenten
- Kennis vrijwilligers benutten (Erfgoedplatform)
- Bevorderen herbestemming leegkomende monumenten
- Bevorderen (instandhouding van) immaterieel erfgoed
- Organiseren/stimuleren Open Monumentendag
-

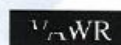
Monumentenzorg, een keten of losse schakels?

KWALITEIT IN DE MONUMENTENKETEN

AANBEVELINGEN VOOR STERKE SCHAKELS VOOR INSTANDHOUDING VAN ERFGOED

VAN DE VERENIGING VAN ARCHITECTEN WERKZAAM IN DE RESTAURATIE (VAVR), DE BRANCHEVERENIGING VAN ERKENDE RESTAURATIE BOUWBEDRIJVEN (VAKGROEP RESTAURATIE) EN DE GESPECIALISEERDE AANNEMERS IN DE RESTAURATIE (GA-PLATFORM RESTAURATIE).

VAKMANSCHAP

GESPECIALISEERD
KUNDIG EN BEKWAAM
SAMENWERKEND IN DE KETEN

O MAAR DAT
KAN IK OOK WEL
- DENK IK -

MAAR IK HEB
HET NOG
NOOIT
EERDER
GEDAAN!

GROETJES,
IK GA MET
PENSIEN

MAAR WIE
LEERT MIJ DAT?

EIGENAAR
VERANTWOORDELIJK
GEÏNFORMEERD
GEMOTIVEERD

I DO IT
MY WAY!
DUS LATEN
WE HET
ZO MAAR
DOEN!

PROFESSIONAL
PARTICULIER

WAT EEN MOOIE
OMGEVING!!

O, DAT HAD
IK NOG NIET
GEZIEN. ENNEH...
IK MOET ME
ER EERST
IN VERDIEPEN

REGELGEVING

VERANTWOORDELIJK
STIMULEREND
CONTROLLEREND

RIJKSOVERHEID

PROVINCIES

GEMEENTEN

ERFGOED
ORGANISATIES

SUCCES
ERMEE!
DOE JE
BEST!

FINANCIERING

FACILITEREND
STIMULEREND
CONTROLLEREND

RESTAURATIEFONDS

VOORWAARDEN
FINANCIERING

RIJKSOVERHEID

BEHOUD VAN KENNIS EN VAKMANSCHAP

CERTIFICERING

ONDERWIJS

VOORLICHTING

7 AANBEVELINGEN

- 1 Goed opdrachtgeverschap van eigenaren stimuleren
- 2 Het bevorderen van kwaliteit door gebruik te maken van deskundige erfgoedadviseurs
- 3 Regionaal minister OCW op taakverdeling overheden
- 4 Voorwaarden die de kwaliteit bevorderen koppelen aan subsidies en financieringen
- 5 Gekwalificeerde bedrijven in de monumentensector betrekken bij de kwaliteit van instandhouding van monumenten
- 6 Het gespecialiseerd onderwijs bevorderen en structureel ondersteunen
- 7 Erkenning van het Nederlandse vakmanschap in de erfgoedsector door Unesco.

Wat zijn de doelstellingen van de keten?

- Kwalitatieve instandhouding van het monument
- Efficiënte besteding van overheidsgeld
- Voldoende beschikbare kennis, kunde en capaciteit

1. Eigenaren

2. Overheden

3. Marktpartijen

4. Organisaties

De keten uitgewerkt

- De eigenaar staat centraal:
 - goed opdrachtgeverschap door goede voorlichting
 - de juiste adviseurs en marktpartijen
- De overheden:
 - rijksoverheid neemt regie op de keten
 - provincies houden toezicht op de gemeenten (IBT)
 - gemeenten geven voorlichting en verlenen vergunningen, houden toezicht en handhaven (desnoods)
- Uitvoerende bedrijven/marktpartijen:
 - werken volgens uitvoeringsrichtlijnen
 - hebben contacten/werken samen met onderwijs
- Organisaties: leveren expertise, kennis en leiden op

Conclusie

Er valt nog veel te verbeteren:
de keten is zo sterk als de zwakste schakel

Rol Gemeente Schouwen-Duiveland

- Wettelijke taken:
 - redelijk op orde/verbeteringen mogelijk
- Autonome taken:
 - Erfgoedvisie (sinds december 2024)
 - Beheer eigen monumenten: gekozen voor kwaliteit
 - Erfgoedplatform

Wat kunt u betekenen?

- Eigenaren verwijzen naar kwaliteitsnormen (www.stichtingerm.nl)
- Meldingen over slechte uitvoeringspraktijken en/of verwaarlozen onderhoudsplicht bij vertegenwoordiger Erfgoedplatform

Bedankt voor uw aandacht!